

Fitxa 10

GIH 10: Berdintasunik eza murriztea

55-80 minutu
(saio bat edo saio bat eta erdi)

Jardueraren deskribapena

Saio honetan, Garapen Iraunkorrerako 10. Helburua landuko da: "Berdintasunik eza murriztea". Irakasleak nahi duenean erabil dezake fitxa hau, unitate didaktiko hau aurkezteko lehen fitxa landu ondoren. Esan bezala, ikasturtean zehar, tutoretza-orduetan egin daiteke, edo gaia ikasgaiaren programazio didaktikoan egoki txerta daitekeela uste dugunean.

Saio honetan, hainbat kontzeptu landuko dira:

- Garapen Iraunkorrerako 10. Helburua zer den ("Berdintasunik eza murriztea").
- Garapen Iraunkorraren eta "Berdintasunik eza murriztea" helburuaren arteko lotura, eta gainerako GIHein duen lotura.
- Askotariko bazterketak.
- Ekitatea eta justizia.
- Aukera-berdintasuna.

Kontzeptuak modu erakargarrian lantzeko asmoz, fitxa honetan zenbait euskarri erabil-tzea proposatzen da. Bideoak, web-orriak eta abar egongo dira erabilgarri, baliabideak eta materialak atalean.

Bestalde, ikasleek kontzeptuak eta edukiak errazago barnera ditzaten, zenbait talde-di-namika egitea proposatzen da. Talde-dinamika horiek hurrengo atalean azalduko ditugu.

Helburu didaktikoak

- Herrialdeen artean eta pertsonen artean berdintasunik eza sortzen duten kausei buruz kontzientziatzea.
- Zenbait justizia-irizpideri buruz eta horiek noiz aplikatzeari buruz hausnartzea.
- "Aukera-berdintasun" benetakoa eta eraginkorra abiarazteko moduari buruz hausnartzea.

Saioaren garapena

Saio hau hasteko, irakasleak, labur-labur, Garapen Iraunkorrerako 2030 Agenda eta Garapen Iraunkorrerako 17 Helburuak zer diren gogoratuko du. Ondoren, Garapen Iraunkorrerako 10. Helburua modu erraz eta motibagarrian azaltzeko, 2 minutuko bideo hau jar daiteke:

GIH 10 | Berdintasunik eza murriztea

<https://www.youtube.com/watch?v=yXe8jYlxyXo>

Bideoa ikusi ondoren, helburu horren erronka nagusiak zein diren hausnartuko du ikasle bakoitzak bakarrik, eta gero, ikasleek hausnarketa egingo dute denek batera (10 minutu). Honako galdera hauek egin daitezke: zure ustez, zein dira herrialde batzuk beste batzuk baino askoz ete gehiago pobretu izanaren arrazoiak? Zure ustez, zein dira pertsona batzuk beste batzuk baino askoz ere aberatsagoak izatearen arrazoiak? Zure ustez, zergatik da garrantzitsua herrialdeen artean eta pertsonen artean berdintasunik eza murriztea?

Jarraian, "Zer da bidezkoena?" izeneko dinamika egin daiteke (10-15 minutu), Amartya Senen "Justiziaren ideia (2010) izeneko liburuko dilema oinarri hartuta. Dinamikaren helburua da ikasleek erabakitzea hiru pertsona horietako zeinek geratu behar duen txirularekin. Horretarako, ikasleei hiru boluntario behar direla esango zaie, eta boluntario horietako bakoitzak jarrera jakin bat defendatuko du.

- Ni naiz hemen txirula jotzen dakien bakarra.
- Ni naiz hemen pobreena, eta ez dut jostailu bakar bat ere.
- Asteak behar izan nituen txirula egiteko.

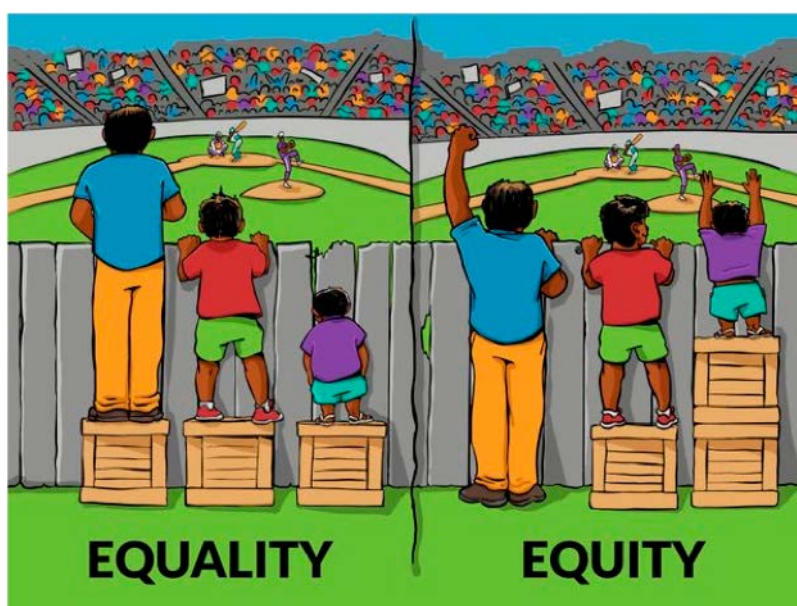
Hiru pertsona horietako bakoitzak minutu bat izango du bere jarrera defendatzeko eta txirula beretzat zergatik izan beharko lukeen argudiatzeko. Hiru pertsona horiek esandakoa entzun ondoren, gainerako ikasleek, banaka, paper batean idatziko dute txirula nori emango lioketen eta zergatik.

Fitxa 10 4

Hori egin ondoren, irakasleak ikasle guztiei eskatuko die ikasgelako toki batean jartzeko (ezkerrean, erdian edo eskuinean), txirula nori eman dioten kontuan hartuta (1.ari, 2.ari ala 3.ari). Hori eginez, ikasgelaren iritzi nagusia zein den ikusi ahal izango da. Irakasleak ikasle batzuei galdetu diezaieke ea zergatik aukeratu duten pertsona horri txirula ematea, eta ea zergatik ez dioten eman beste bi pertsonetako bati. Ikasleei esango zaie lekuz alda daitezkeela, entzundako arrazoiak egokiak direla iruditzen bazaizkie. Azkenik, ikasgelaren iritzi nagusia zein den baloratuko da. Zergatik da aukeratutako banaketa-irizpidea bidezkoena? Irizpidea aldatuko al litzateke beste objekturen bat banatuko balitz, adibidez janaria?

Hurrengo jardueran, ikasleek "bidezko banaketaren" definizio bat idatzi beharko dute denen artean (10 minutu). Horretarako, 4-5 pertsonako taldeak egingo dituzte, eta egoera hau azalduko zaie: hiru pertsona eta hiru kaxa ditugu. Zure ustez, zein da kaxa horiek banatzeko modurik bidezkoena? Zergatik? Banaketa hori oinarri hartuta, nola definituko zenuke "bidezko banaketa"?

Talde bakoitzaren erantzunak entzun ondoren, irakasleak marrazki hau erakuts dezake, edo antzeko bat egin arbelean, eta, nahi izanez gero, galdera hauek egingo dizkie taldeei:

Banaketa bidezkoa dela iruditzen al zaizue? Zergatik? Zer-nolako banaketa litzateke "bidezkoa" egoera horretan? Nola aldatuko zenuke banaketa bidezkoaren definizioa egoera guztietan baliagarria izan dadin?

Ikasleek bidezko banaketari buruzko definizioak partekatuko dituzte elkarren artean, eta pertsonak behar berak eduki ez ditzaketela kontuan hartu behar dela azpimarratuko du irakasleak. Egoera horretan bidezko banaketa bat adierazten duen marrazkia erakuts daiteke, edo beste marrazki bat egin arbelean.

Amaitzeko, binaka, "Aukera-berdintasuna?" izeneko lana egitea proposatzen da (10-15 minutu)

Irakasleak ezaugarri batzuen zerrenda idatziko du arbelean, eta bikote bakoitzak honako lan hauek egin beharko ditu:

- Ezaugarri bakoitzaren kontrako ezaugarri bat idatzi.
- Gure gizartean bi ezaugarrietako zeinek dakarren zailtasun handiagoa aukeratu.
- Ezaugarri hori baztertu egiten dela erakusten duen adibide bat jarri.

Besteak beste, honako hauek izan daitezke ezaugarri horietako batzuk: emakumea, zuria, analfabetoa, heterosexuala, langabea, pobrea, etorkina, zaharra eta itsua.

Hori egin ondoren, bikote bakoitzak bi ezaugarri aukeratuko ditu, eta, ezaugarri horietako bakoitzari lotuta, aukera-berdintasuna sustatzeko modu bat proposatuko du. Taldeek beren proposamenak elkarren artean partekatuko dituzte, eta irakasleak "askotariko bazterketak" eta "inklusibitatea" bezalako kontzeptuetan sakondu ahal izango du.

Ebaluaketa eta hausnarketa

Talde bakoitzaren gogoeten eta argudioen kalitatea erabil dezake irakasleak, ebaluazio-irizpide gisa. Eztabaidan, beste taldeak esandakoa kontuan hartuta, taldeak bere argudioak berregiteko gaitasunik duen ala ez balora daiteke.

Baliabideak eta materialak

- Proiektorea eta bozgorailuak
- Arbela
- Ordenagailuak eta Internet, talde-lanerako
- Garapen Iraunkorrerako 10. Helburuari buruzko bideoa (2 minutu):
<https://www.youtube.com/watch?v=yXe8jYlxyXo>
- Garapen Iraunkorrerako 10. Helburuari buruzko informazio gehiago lortzeko web-orria:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/inequality/>